

Asia: VN/4048/2022

Uusi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu valtioneuvoston asetus

Lausunnonantajan lausunto

Ei lausuttavaa. Jos teillä ei ole lausuttavaa, voitte kirjoittaa maininnan asiasta alla olevaan kenttään.

-

Lausuttavaa. Lausunnon voi kirjoittaa alla olevaan kenttään.

Suomen Satamat ry kiittää mahdollisuudesta lausua uudesta luonnoksesta asetukseksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta.

Uusi VAK-laki 543/2023 vaarallisten aineiden kuljetuksesta kohdentaa kuljetuksen aikaisen tilapäisen säilytyksen turvallisuuden hallinnan koskemaan paikkoja, joissa se tapahtuu, ts. joissa lastit odottavat kuljetusmuodon vaihtumista. Satamissa tämä tarkoittaa sitä, että satamanpitäjä ja lastinkäsittelijä ja rautatiekuljetusten kyseessä ollessa myös rautatieyrittäjä sisäisen pelastussuunnitelman laativat yhdessä paikalle tarvittavat suunnitelmat.

Asetusluonnoksessa ja sen perusteluissa on kuvattu lähemmin vaarallisten aineiden kuljettamisen turvallisuussuunnitelmien kattava kaari: sisäinen pelastussuunnitelma (13 – 14 §), turvallisuusselvitys (15 §) ja mahdollinen ulkoinen pelastussuunnitelma (14 § perustelut).

Säädösuudistuksen muutos vahvistaa yhteisen tekemisen ja toimeenpanon merkitystä: tiedon jakamista kuljetusvirroista, riskien arvioinnin monipuolisuutta, ehkäisevien toimenpiteiden, torjuntatoimien ja harjoittelun yhteistä vastuuta näkyvämmiin kuin voimassa oleva lainsäädäntö.

Voimassa olevassa asetuksessa 251/2005 edellytetään satama-alueelle tulevista vaarallisten aineiden kuljetuksista ilmoitusta sekä lastinkäsittelijälle että satamanpitäjälle, millä varmistettiin jälkimmäiselle päivittäistä tilannekuvaa kuljetuksista. Luonnoksessa tätä ilmoitusvelvollisuutta korvaamaan on epäilemättä ajateltu turvallisuussuunnittelun toimien tuomaa varautumista kunkin sataman riskeihin, jolloin tieto yksittäisistä kuljetuseristä ei ole samalla tavalla akuutti.

Suomen Satamat esittää kuitenkin, että merenkulun uuden ilmoitusjärjestelmän NEMOn suunnittelussa myös satamanpitäjä / sisäisestä pelastussuunnitelmasta vastaava henkilö saa oikeuden tarkastella satamassa purettavien ja lastattavien vaarallisten lastien tietoja. Myös alueelliset pelastuslaitokset tarvitsevat mahdollisimman täsmällistä tietoa. Nopea pääsy lastiyksikön

täsmällisiin aineominaisuuksiin on ensiarvoisen tärkeä onnettomuustilanteen pelastustoimien onnistumiselle.

Tilapäisen säilytyksen turvallisuutta on laissa ja asetusluonnoksessa viety lähemmäs kemikaaliturvallisuuslain mukaista varastoinnin turvallisuutta. Uudistuksen lausuttuna tavoitteena on luoda kuljetusten ja tilapäisen säilytyksen toimintaympäristölle riskienarvioinnin ja suunnittelun kehys, joka sopii sekä pienempään että mittavaan ja suuririskisempään toimintaan. Tavoite on hyvä, mutta uuteen toimintatapaan siirtyminen voi vaatia operatiivisia, tietojärjestelmien ja varautumisen muutoksia. Siksi mm. koulutus ja neuvonnan muodossa annettava auditoinnin 'ennakkotuki' olisivat erityisen arvokkaita toimeenpanovaiheessa. Se auttaisi samalla muodostamaan kuvaa eri laajuisen toiminnan hyvistä ratkaisuista ja käytännöistä.

Tarnanen-Sariola Kirsti
Suomen Satamat ry